UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 5322388
Fax: 0264 432303

FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2 Facultatea	De Litere
1.3 Departamentul	Limba română şi lingvistică generală
1.4 Domeniul de studii	Limbă şi literatură
1.5 Ciclul de studii[1)]	Nivel master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limba română în context romanic

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea / codul disciplinei	LMR2135 Dinamica istorică a limbii române literare							
2.2 Titularul activităţilor de curs	Lector univ. dr. Maria ALDEA							
2.3 Titularul activităţilor de seminar/ curs practic								
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conţinut[2)]	F
							Obligativitate[3)]	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					50
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri					6
Tutoriat					4
Examinări					2
Alte activităţi: consultaţii					14

3.7 Total ore studiu individual	126
3.8 Total ore pe semestru	182
3.9 Numărul de credite[4)]	7

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Istoria limbii române (Noțiuni fundamentale); Istoria limbii române (Morfosintaxă istorică)
4.2 de competenţe	• Noţiuni generale privind *Românía* • Cunoştinţe generale referitoare la configuraţia teritorială a dacoromânei, la evoluția fonetico-fonologică și morfosintactică a limbii române

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	• Sală dotată cu tablă și video-proiector
5.2 de desfăşurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• Sală dotată cu tablă și video-proiector

6. Competenţe specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Deprinderea de către masteranzi a stadiilor de evoluţie a normelor limbii române literare în plan fonetic, morfologic, sintactic şi semantico-lexical; • deprinderea masterandului atât cu problematica, cât şi cu analiza gramaticală și pragmatică a textelor literare şi nonliterare româneşti vechi şi premoderne.
Competenţe	• O bună cunoaştere a evoluţiei normelor limbii române literare; • utilizarea componentelor domeniului limbă şi literatură în deplină concordanţă cu etica profesională; • relaţionarea în echipă; comunicarea interpersonală şi asumarea de roluri specifice.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cunoaşterea de către masteranzi atât a stadiilor de evoluţie a normelor limbii române literare în plan fonetic, morfologic, sintactic şi semantico-lexical, cât și a instrumentarului necesar în abordarea unui fenomen lingvistic / fapt de limbă din perspectivă diacronică.
7.2 Obiectivele specifice	• Însuşirea de către masteranzi a unor informaţii relevante privind dinamica istorică a limbii române literare; • dezvoltarea capacităţii de a investiga şi de a înţelege un fenomen lingvistic / fapt de limbă diacronic în specificul său; • dezvoltarea capacității de a analiza fapte de limbă din texte românești vechi şi premoderne ; • utilizarea informaţiei teoretice în aplicaţii practice.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
(Curs 1, data ...) **Curs introductiv** Elemente de istorie culturală: spațiul romanic	curs interactiv, cu fundament de prelegere	
(Curs 2, data ...) **T_1. Consideraţii teoretice şi metodologice (I)** **1.** Istoria limbii române literare: obiect de studiu, metode de cercetare **2.** Noțiunea de limbă literară **2.1.** "Limba literară": definiţie și accepții **3.** Lucrări românești de istorie a limbii române literare **4.** Locul limbii literare în raport cu nivelul limbii și cu nivelul vorbirii **4.1.** Normele limbii literare **5.** Raportul limbii literare cu limba națională **6.** Raportul limbii literare cu limbile de contact **7.** Variantele stilistice ale românei literare		
(Curs 3, data ...) **T_1. Consideraţii teoretice şi metodologice (II)** **1.** Periodizarea istoriei limbii române literare **2.** Originile limbii române literare **3.** Baza dialectală a limbii române literare **4.** Evoluţia graiurilor româneşti **5.** Unificarea românei literare		
(Curs 4, data ...) **T_2. Epoca veche a limbii culte (I)** **1.** Începuturile scrisului în limba română **2.** Mărturii despre scrierea în limba română **3.** Clasificarea primelor texte românești **3.1.** Texte originale netraduse		
(Curs 5, data ...) **T_2. Epoca veche a limbii culte (II)** **3.2.** Texte religioase traduse manuscrise **3.3.** Texte religioase traduse tipărite **4.** Particularități ale primelor texte românești		
(Curs 6, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Sistemul fonetic**		
(Curs 7, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Substantivul**		
(Curs 8, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Adjectivul**		
(Curs 9, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Pronumele**		
(Curs 10, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Numeralul**		
(Curs 11, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Verbul**		
(Curs 12, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Adverbul**		
(Curs 13, data ...) **T_3. Epoca veche a limbii culte. Prepoziția, conjuncția, interjecția**		
(Curs 14, data ...) **Curs recapitulativ în vederea pregătirii examenului**		
8.2 Seminar online	Metode de predare	Observaţii
Seminar introductiv (prezentare obiective, tematică, bibliografie, evaluare ; prezentare dosar texte propuse spre analiză)	Activ-participative pe bază de explicație, demonstrație, dialog,	
S_2. Scrierea veche românească. Exerciții de transcriere (I)		
S_3. Scrierea veche românească. Exerciții de transcriere (II)		

S_4. Analiză de text (texte originale)	exercițiu, analiză	
S_5. Analiză de text (texte religioase traduse, manuscrise și tipărite)		
S_6. Analiză de text (Varlaam)		
S_7. Analiză de text (Noul Testament de la Bălgrad; Dosoftei)		
S_8. Analiză de text (Biblia de la București; Antim Ivireanul)		
S_9. Analiză de text (Cronicarii moldoveni. I)		
S_{10}. Analiză de text (Cronicarii moldoveni. II)		
S_{11}. Analiză de text (Cronicarii munteni)		
S_{12}. Analiză de text (D. Cantemir)		
S_{13}. Analiză de text (texte populare)		
S_{14}. Seminar recapitulativ în vederea pregătirii examenului		

Bibliografie

►BULGĂR, Gh., *Problemele limbii literare în concepţia scriitorilor români*, antologie, studiu introductiv, comentarii, glosar, Bucureşti, E.D.P., 1966.
►BULGĂR, Gh., *Studii de stilistică şi limbă literară*, Bucureşti, E.D.P., 1971.
►CARACOSTEA, D., *Expresivitatea limbii române*, Cuvânt înainte, notă asupra ediţiei şi index de Ilie Dan, Iaşi, Polirom, 2000.
►CARTOJAN, N., *Cărţile populare în literatura românească*, vol. I–II, cuvânt înainte de Dan Zamfirescu, postfaţă de Mihai Moraru, ediţie îngrijită de Alexandru Chiriacescu, Bucureşti, Editura Enciclopedică Română, 1974.
►CAZACU, Boris, *Studii de limbă literară. Probleme actuale ale cercetării ei*, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1960.
►CHIVU, Gheorghe, *Limba română de la primele texte până la sfârşitul secolului al XVIII-lea: variantele stilistice*, Bucureşti, Univers Enciclopedic, 2000.
► CHIVU, Gheorghe, *Limbă şi cultură. Studii de istorie a limbii române literare*, Bucureşti, EAR, 2019.
►COSTINESCU, Mariana, *Normele limbii literare în gramaticile româneşti*, Bucureşti, E.D.P., 1979.
►DIMITRESCU, Florica, *Dinamica lexicului românesc*, Cluj-Napoca, Clusium, 1995.
►FRÂNCU, Constantin, *Gramatica limbii române vechi (1521–1780)*, Indice general de Alexandrina Ioniță, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2009.
► GAFTON, Al., *De la traducere la norma literară. Contribuția traducerii textelor biblice la constituirea vechii norme literare*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2012.
►GHEȚIE, Ion, *Introducere în studiul limbii române literare*, Bucureşti, E.Ș.E., 1982.
►GHEȚIE, Ion, *Începuturile scrisului în limba română. Contribuţii filologice şi lingvistice*, Bucureşti, EA R.S.R., 1974.
►GHEȚIE, Ion, *Baza dialectală a românei literare*, Bucureşti, EA R.S.R., 1975.
►GHEȚIE, Ion (coord.), *Istoria limbii române literare. Epoca Veche (1532–1780)*, Bucureşti, EA, 1997.
► Gheție, Ion și Al. Mareș, *Introducere în filologia românească. Probleme, metode, interpretări*, București, Editura enciclopedică română, 1974.
►GHEȚIE, Ion și Al. Mareș, *Originile scrisului în limba română*, Bucureşti, E.Ș.E., 1985.
►GRAUR, Al., *Fondul principal al limbii române*, București, E.Ș., 1957.
►IORDAN, Iorgu, *Limba literară. Studii și articole*, Ediție îngrijită și note de Pavel Țugui și Ion Trăistaru, Craiova, Scrisul românesc, 1977.
►ISTRATE, Gavril, *Originea limbii române literare*, Iași Junimea, 1981.
►IVĂNESCU, Gheorghe, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Ediția a II-a revăzută, Îngrijirea textului, bibliografie, indici și notă asupra ediției de Eugen Munteanu și Lucia-Gabriela Munteanu, Postfață de Eugen Munteanu, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza” Iași, 2012.
►MAREȘ, Alexandru (coord.), *Crestomația limbii române vechi, vol. I (1521-1639)*, ediția a II-a, București, EAR, 2016.
►MUNTEANU, Eugen, *Lexicologie biblică românească*, București, Humanitas, 2006.
►MUNTEANU, Ştefan și Vasile D. ȚÂRA, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Ediţie revizuită şi adăugită, Bucureşti, E.D.P., 1983.
►PANAITESCU, P.P., *Introducere la istoria culturii românești*, București, Editura Științifică, 1969.
►PANĂ DINDELEGAN, Gabriela (coord.), *Sintaxa limbii române vechi*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2019.
►ROSETTI, Al., Boris Cazacu și Liviu Onu, *Istoria limbii române literare*, vol. I. *De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, Ediţia a doua revăzută şi adăugită, Bucureşti, Minerva, 1971.
►STAN, Camelia, *O sintaxă diacronică a limbii române vechi*, București, Editura Universității din București, 2013.
►Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, *Texte uitate – Texte regăsite*, vol. 1–4, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2002–2005.
► *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, EA, 1979.
►*Pagini Alese. Omagiu lui Alexandru Mareș la împlinirea vârstei de 80 de ani*, Volum îngrijit de Marius Sala, Maria Stanciu Istrate și Emanuela Timotin, București, Univers Enciclopedic Gold, 2016.
► *Studii de istoria limbii române literare. Sec. al XIX-lea*, vol. I–II, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1969.

Cursuri universitare

►DRĂGULESCU, Radu, *Istoria limbii române literare: popasuri pe drumul spre norma supradialectală unică. Note de curs*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, 2000.
►DRĂGULESCU, Radu, *Istoria limbii române literare: primele manifestări. Curs universitar*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, 2006.

►MARINESCU, Valeriu, *Istoria limbii române literare*, București, Editura Fundației România de Mâine, 2002.
►SOARE, Liliana, *Elemente de istorie a limbii române literare*, Craiova, Universitaria, 2012.
►SOARE, Liliana, *Crestomaţie de limbă română veche şi modernă (1521-1881)*, Craiova, Universitaria, 2013.

Seminar
Textele propuse spre analiză se vor comunica studenților în primul seminar.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţilor epistemice, asociaţilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conţinutul disciplinei este în concordanţă cu ceea ce se predă în alte centre universitare din ţară.
Pe parcursul anilor de studiu, studenţii participă la diverse sesiuni ştiinţifice, simpozioane, concursuri de limbă şi literare organizate de foruri româneşti şi străine, valorificând informaţiile dobândite.
La absolvirea programului de master, aceștia vor avea cunoştinţe temeinice de diacronie a limbii române, a limbii române literare şi vor stăpâni cu fermitate instrumentarul de investigaţie diacronică a faptelor de limbă.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea principalelor direcţii ale evoluţiei socio-culturale şi lingvistice a limbii române literare. Capacitatea de analiză și sinteză.	Examen scris	60 %
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Capacitatea de a recunoaște, de a înțelege și de a analiza fenomenele lingvistice / faptele de limbă din perspectivă diacronică.	Procentele aferente seminarului corespund unei note obținute prin validarea următoarelor segmente: a) activitate; b) prezență 50%.	40 %
10.6 Standard minim de performanţă • însuşirea corectă a noţiunilor teoretice şi aplicarea acestora în analiza fenomenelor lingvistice / faptelor de limbă specifice limbii române literare; • asimilarea conceptelor de operare în domeniul istoriei limbii române literare.			

Data completării
29.03.2022

Semnătura titularului de curs și seminar,
Lector univ. dr. Maria ALDEA

Data avizării în departament
30.03.2022

Semnătura directorului de departament,
Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS

Data avizării la Decanat

Semnătura Prodecanului responsabil

Ștampila facultății